

50 évvel ezelőtt, 1930. szeptember 30-án halt meg 68 éves korában *Rátz László*, aki 1896 és 1914 között a Középiskolai Matematikai Lapok szerkesztője volt. Lapunk elődjét - mint tudjuk - Arany Dániel győri tanár 1894-ben alapította, majd átadta szerkesztését Rátz Lászlónak, aki ezt a vállalkozást kiváló szakmai, pedagógiai és szervező képességével – felhasználva a főváros előnyösebb helyzetét – sikerre vitte. Az ő fogalmazásában kristályosodott ki a Lapok céljának, kitűzött feladatának, beosztásának az a formája, mely lényegében mai napig érvényes.

Rátz László a fásori evangélikus gimnáziumban tanított matematikát 1890-től 1925-ig, közben 1909-től 1914-ig igazgatója is volt az iskolának. Tanári munkájában el tudta érni, hogy tanítványai megszerették a matematikát, sőt lelkesedtek érte. Igazi pedagógus egyéniség volt, egyesült benne a szakmai tudás a pedagógiai érzéssel. Óráin le tudta kötni az egész osztály figyelmét, magyarázata világossá tette az absztrakt fogalmakat és összefüggéseket valamennyi tanítványa számára, ugyanakkor megtalálta, kiemelte és foglalkoztatta a tehetségeseket. Keze alól számos kiváló tudós került ki, így pl. Neumann János, századunk egyik legnagyobb matematikusa. A Nobel-díjas fizikus, Wigner Jenő ma is szobája falán őrzi tanára arcképét, és így emlékezik róla: „Sohasem fogom elfelejteni régi tanárait, közöttük Rátz Lászlót, az igazi pedagógust és melegszívű embert, aki először ébresztette fel bennem tárgyának, a matematikának szeretetét.” Folyóiratunk szerkesztésén és az iskolai munkán túl Rátz Lászlónak kiemelkedő érdemei voltak a matematikaoktatás megreformálása terén is. Ebben együtt dolgozott vele neves fizikus társa, Mikola Sándor. A saját iskolájukban már 1900 körül a függvényfogalmat helyezték a tanítás középpontjába, elhagyták a formális, unalmas fejezeteket, és korszerű tankönyvet is írtak. Az új elgondolású tantervet majdnem változatlanul átvette az 1924. évi reform. Munkássága külföldre is kiterjedt; tagja volt a matematikai oktatás nemzetközi bizottságának. „Matematikai gyakorlókönyv” címen két kötetben kiadta a Lapok első tíz évfolyamában megjelent feladatokat. Az első világháború kitörése sajnos maga után vonta a Lap megszűnését, de Rátz László megérte még az újjászületést 1925-ben, és örömmel kísérte figyelemmel a második sorozat – a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok – indulását.

Kunfalvi Rezső